

**Utkast til forskrift om samordning av
alderspensjon før 67 år og enke- og
enkemannspensjon fra offentlig
tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra
folketrygden – overgangsregler**

Utsendt: 12. november 2015

Frist for skriftlige innspill: 27. november 2015

1. Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet ber med dette om eventuelle uttalelser til et utkast til forskrift om samordning av alderspensjon før 67 år og enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden – overgangsregler. Forskriften er ment å omfatte alderspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning som gis før fylte 67 år, eventuelt i kombinasjon med brutto enke- og enkemannspensjon, når det ved aldersgrensen for stillingen ytes uførepensjon og eventuell brutto enke- og enkemannspensjon som begge er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015 og ved utgangen av 2014 var samordnet med folketrygdens uførepensjon. Forskriften innebærer at samordningsfradraget i alderspensjonen og enke- og enkemannspensjonen skal fastsettes etter reglene i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015. Forslaget vil sikre at tjenestepensjonene for personer i denne gruppen ikke blir påvirket av omleggingen av folketrygdens uføreytelse, og at utbetalingen fra tjenestepensjonsordningen i tidsrommet mellom aldersgrensen og fylte 67 år, i stor grad blir opprettholdt på samme nivå som det de hadde før de nådde aldersgrensen, med mindre brutto alderspensjon i seg selv blir lavere ved overgangen fra uførepensjon til alderspensjon. Forskriften foreslås å gis virkning fra 1. januar 2015.

Utkast til forskrift er tatt inn i punkt 9 i notatet.

2. Bakgrunn

Ny uføretrygd erstattet uførepensjon fra folketrygden fra 1. januar 2015. Uføretrygden beregnes etter helt nye regler og skattlegges som lønn. Personer som hadde uførepensjon ved utgangen av 2014, har blitt teknisk overført til nye regler ved at nivået på ytelsen er videreført men oppjustert for å ta hensyn til de nye skattereglene.

Uførepensjonen fra offentlige tjenestepensjonsordninger er tilpasset ny uføretrygd. Uførepensjonen er gjort om fra en bruttoordning til en nettoordning, dvs. at uførepensjonen beregnes uavhengig av folketrygdytelsen, og som et påslag til denne. Satsene for den nye uførepensjonen er tilpasset de nye bergningsreglene i folketrygden og de nye skattereglene. Uføre som hadde uførepensjon fra tjenestepensjonen ved utgangen av 2014, er blitt teknisk overført til nytt system ved at nivået på uførepensjonen er videreført med samme beløp som før 2015.

Uføre med særaldersgrense vil ved nådd aldersgrense få omgjort sin uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen til en alderspensjon, mens uføretrygden fra folketrygden løper fram til fylte 67 år. Alderspensjon fra tjenestepensjonsordningen er videreført som en samordningspliktig bruttopensjon. Det vil si at pensjonen ved full opptjening beregnes som 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, og at det deretter gjøres et fradrag for uføretrygd fra folketrygden. Som følge av at folketrygdytelsen ble lagt om fra 2015, ble reglene for samordning av alderspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning før 67 år med uføretrygd fra folketrygden justert i forbindelse med uførereformen.

Uføretrygden er på grunn av skattereglene vesentlig høyere før skatt enn den gamle uførepensjonen. Fradraget for uføretrygd er derfor tilsvarende høyere enn tidligere. I tillegg var vesentlig større deler av uførepensjonen ofte skjermet fra samordning, enn det som er tilfelle med de nye samordningsreglene. Dette gjør at alderspensjon etter samordning – og samlet

inntekt – ofte blir langt lavere med ny uføretrygd enn tidligere. Dette ble tydelig presentert i lovforslaget om endringer i samordningsreglene, Prop. 66 L (2013–2014). Det ble understreket i proposisjonen at samordningsreglene gjelder for nye tilfeller, og at særskilte regler for løpende ytelser ville bli gitt i forskrift. Det ble imidlertid ikke direkte sagt at en uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen som omgjøres til en alderspensjon ved særaldersgrensen ikke lenger vil være en løpende ytelse, men er å betrakte som et nytt tilfelle.

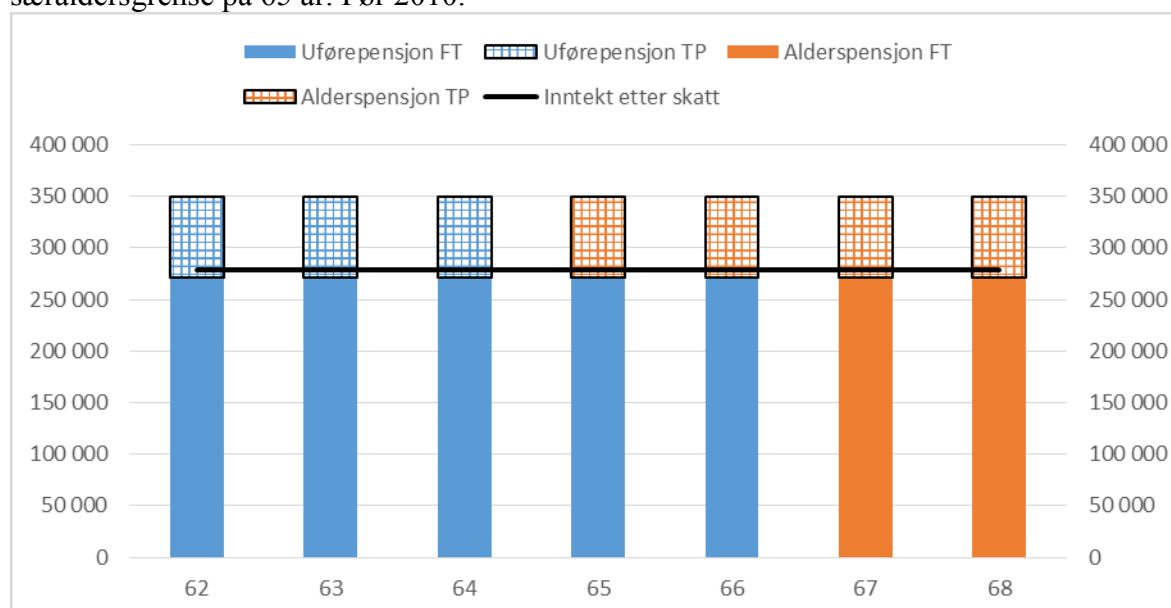
Oversiktene over berørte pensjonister viser at det er mange som får en betydelig nedgang i tjenstepensjonen når den konverterte uførepensjonen går over til alderspensjon før 67 år. Denne effekten har ikke blitt varslet av leverandørene av offentlig tjenstepensjon eller av andre og kan derfor virke urimelig, særlig for de som hadde kort tid igjen til aldersgrensen når uførepensjonen ble konvertert til uføretrygd.

3. Effekt av særaldersgrense på samlet ytelse for uføre med offentlig tjenstepensjon

Situasjonen før 2011

Fram til 2011 ble uførepensjon og alderspensjon fra folketrygden i all hovedsak beregnet på samme måte. Uførepensjon og alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordninger ble også i hovedsak beregnet på samme måte, med unntak av at det ofte blir lagt en annen stillingsprosent til grunn i alderspensjonen enn i uførepensjonen. Også skattereglene var tilnærmet like. Dette gjorde at det var små eller ingen effekter av å få omregnet en uførepensjon til en alderspensjon, verken i folketrygden eller i tjenstepensjonen, se figur 1. Tradisjonelt har det derfor ikke vært knyttet stor oppmerksomhet til at man får innvilget en ny ytelse ved nådd aldersgrense, og det har ikke blitt vurdert å være nødvendig med varsling om dette i god tid på forhånd. I mange tilfeller vil det imidlertid bli endringer

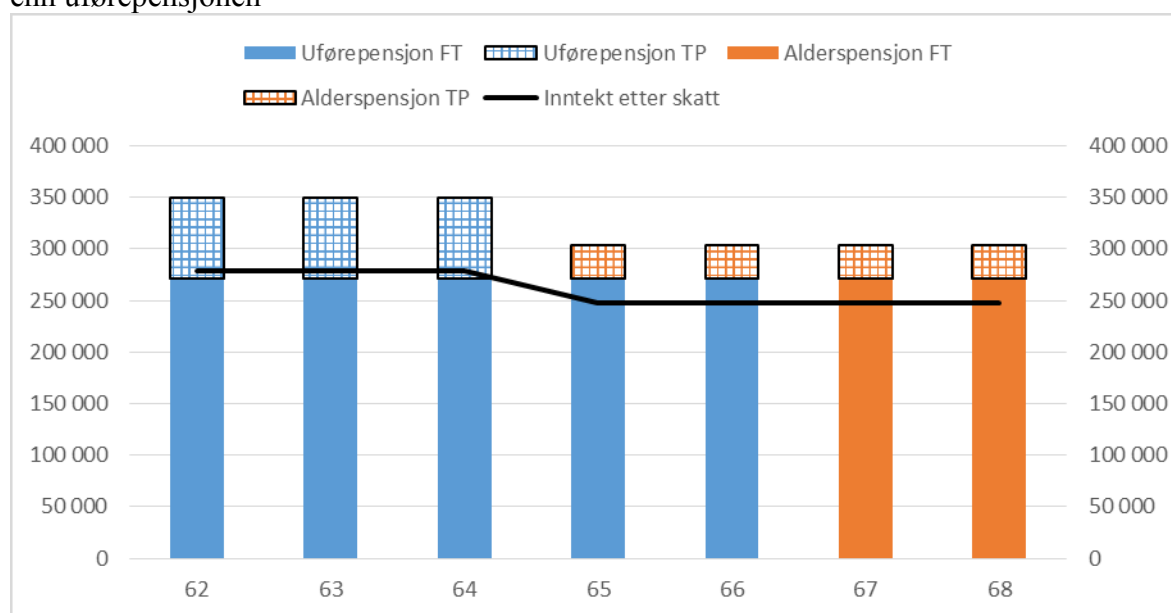
Figur 1. Uføre- og alderspensjon etter alder for en ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Før 2010.

Betydningen av forskjellig stillingsprosent i alderspensjonen

Det er imidlertid ikke uvanlig at brutto alderspensjon er lavere enn brutto uførepensjon. Dette skyldes særlig at mange i perioder har jobbet deltid. Uførepensjonen blir beregnet ut fra den stillingsprosenten de hadde rett før de ble ufør, mens alderspensjonen blir beregnet ut fra gjennomsnittlig stillingsprosent. Dersom den gjennomsnittlige stillingsprosenten er lavere, er pensjonsgrunnlaget for alderspensjon lavere enn for uførepensjonen. I slike tilfeller har overgangen fra uføre- til alderspensjon alltid medført en nedgang i samlet ytelse, se figur 2 der uførepensjonen er beregnet med 100 prosent stillingsprosent mens alderspensjonen er beregnet med en gjennomsnittlig stillingsprosent på 80 prosent.

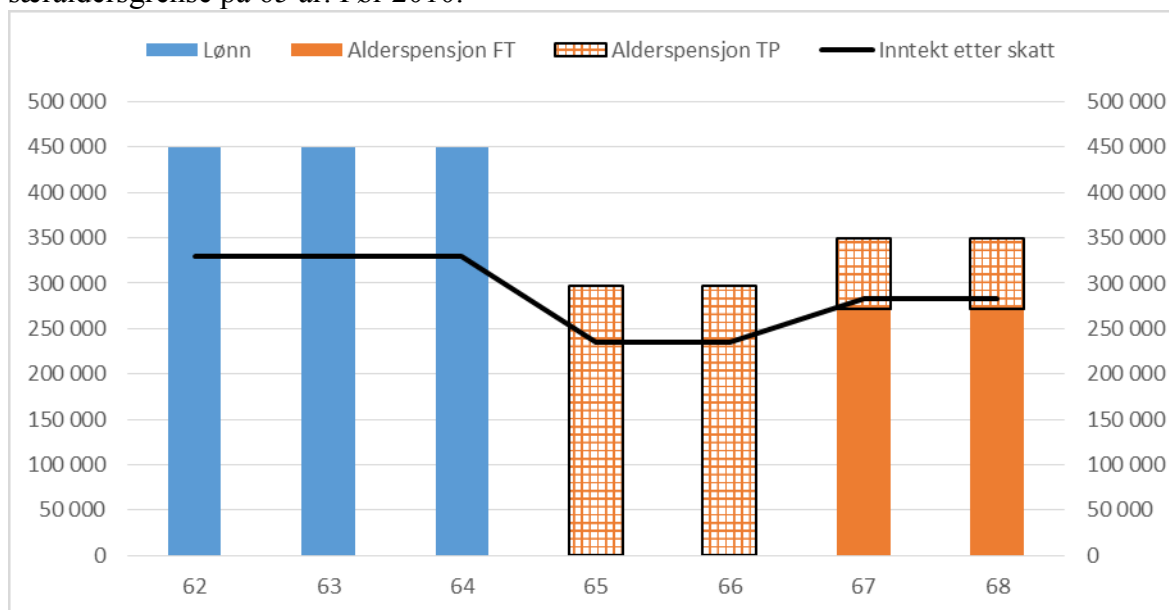
Figur 2. Uføre- og alderspensjon etter alder for en ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Før 2010. Alderspensjonen er beregnet med lavere stillingsprosent enn uførepensjonen

Situasjonen for de som står i arbeid fram til særaldersgrensen

Personer med særaldersgrenser som ikke blir uføre fikk en vesentlig dårligere ytelse i alderen 65–67 år: de fikk ingen samordningsfordeler, men bare bruttopensjonen på 66 prosent og uføre hadde langt gunstigere skatteregler, se figur 3.

Figur 3. Alderspensjon etter alder for en ikke-ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Før 2010.

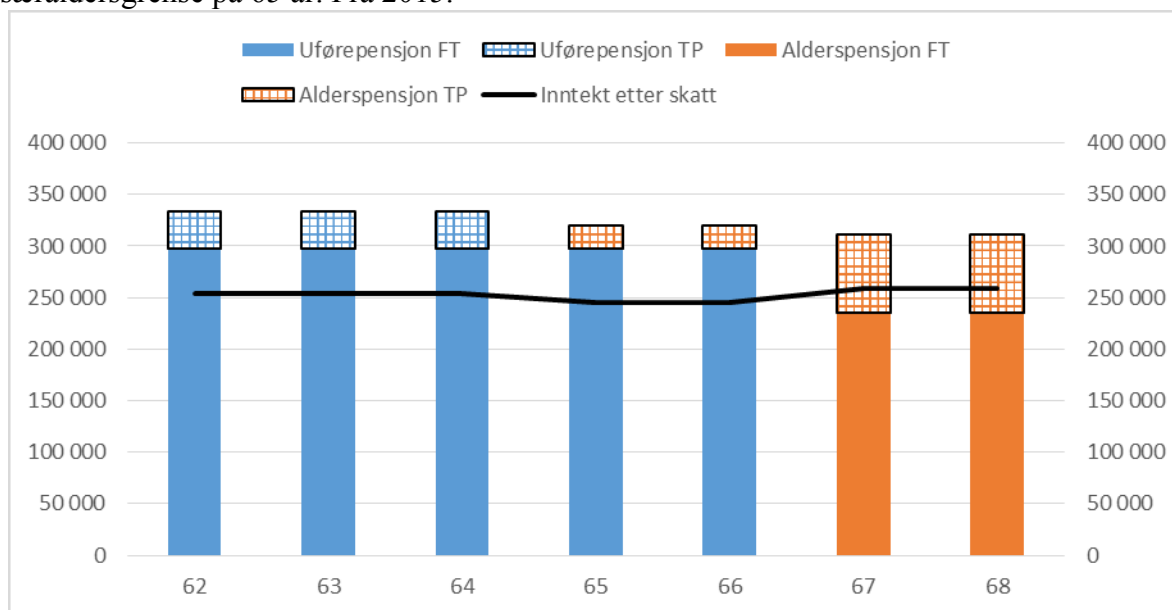
Endringer fra 2011

Fra 1. januar 2011 ble skattereglene for alderspensjon lagt om: skattebegrensingsregelen og særfradrag for alder ble erstattet av et særskilt skattefradrag for pensjonister. Med unntak av at det nye særfradraget for pensjonister ble gjort uavhengig av arbeids- og kapitalinntekter og formue, førte imidlertid ikke omleggingen til store forskjeller i skatten på en uførepensjon og en alderspensjon. Fra samme tidspunkt ble også levealdersjustering av alderspensjon fra folketrygden og alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning fra 67 år. Levealdersjusteringen har imidlertid hatt beskjeden effekt til nå, slik at hovedbildet i liten grad har endret seg fra 2010 fram til og med 2014.

Nye uføreytelser fra 2015

Fra 1. januar 2015 blir uføreytelsen både i folketrygden og tjenstepensjonen beregnet etter helt andre regler enn alderspensjonen, og uføreytelser skattlegges etter andre regler enn alderspensjon. Ytelsen fra tjenstepensjonsordningen og samlet ytelse kan derfor endres betydelig ved nådd aldersgrense. Hvor store endringene blir avhenger av en rekke forhold: inntektshistorie, inntektsnivå, samordningsregler og individuelle skatteforhold. I tillegg vil ytelsene levealdersjusteres fra fylte 67 år. Figur 4 illustrerer effekten ved jevn inntekt.

Figur 4. Uføre- og alderspensjon etter alder for en ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Fra 2015.

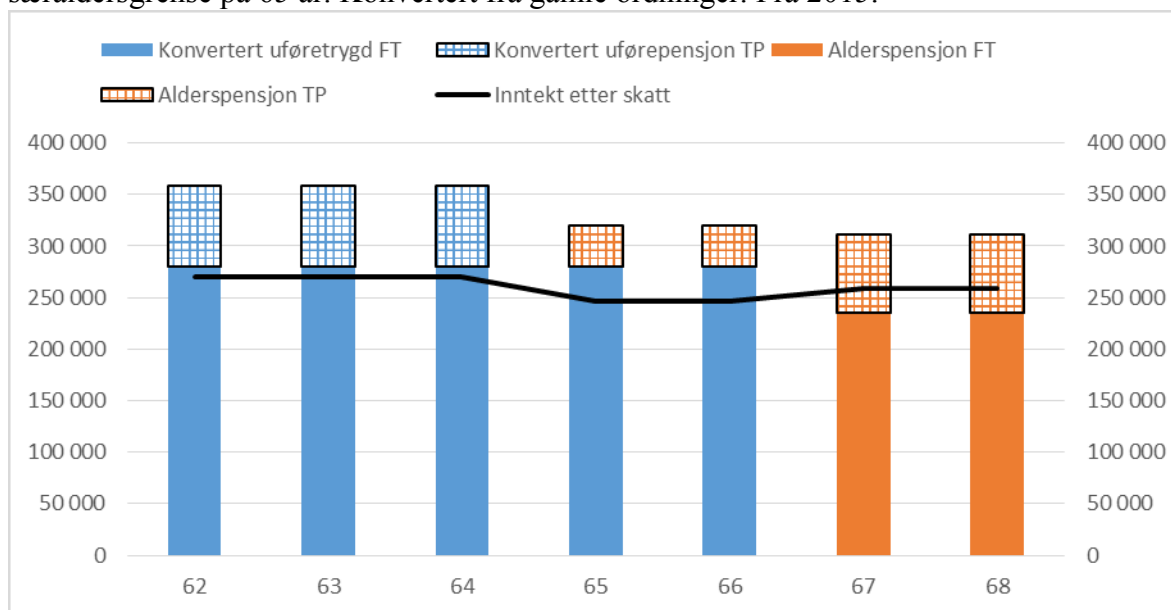

Uføretrygd er her beregnet etter nye regler, basert på en jevn inntekt på 5 G. Den skattlegges som lønn fram til 67 år. Uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon beregnet som et netto påslag, også skattlagt som lønn. Alderspensjon fra tjenstepensjonen fra 65 år samordnes med ny uføretrygd. Trygdeavgiftssatsen for alderspensjonen er lavere enn for uføretrygd.

Overgangsregler for de som hadde uførepensjon i 2014

For personer som hadde uførepensjon ved utgangen av 2014 vil inntekten først endre seg i 2015 ved at folketrygdytelsen oppjusteres for skatteendringene. Uførepensjon fra tjenstepensjonen videreføres med samme beløp som tidligere. De samordningsfordeler man hadde i 2014 blir derfor videreført. Ved nådd aldersgrense etter 1. januar 2015 blir uførepensjonen i tjenstepensjonen omgjort til alderspensjon som samordnes med den uføretrygden man mottar fra folketrygden. Det skiller ikke mellom en uføretrygd som er beregnet etter nye regler og en som er konvertert fra gammel uførepensjon. Økningen i folketrygdytelsen som skyldes skatteomleggingen blir dermed samordnet bort og eventuelle store samordningsfordeler forsvinner. Samlet ytelse kan dermed reduseres vesentlig og alderspensjonen fra tjenstepensjonsordningen kan bli svært lav eller forsvinne helt, se figur 5.

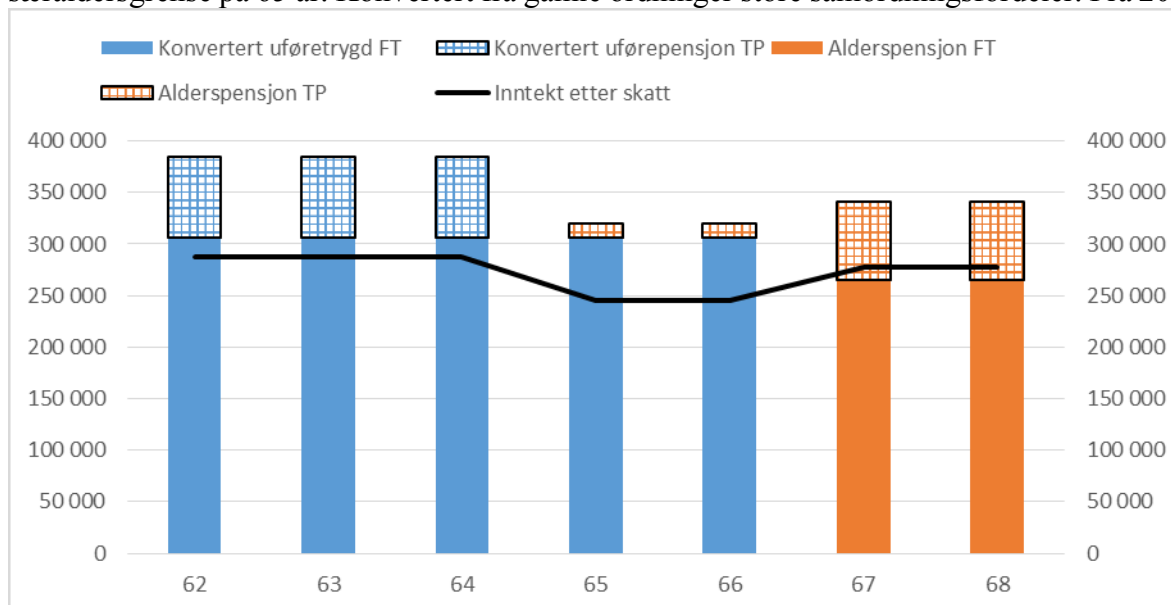
Figur 5. Uføre- og alderspensjon etter alder for en ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Konvertert fra gamle ordninger. Fra 2015.

Effekten for uføre med store samordningsfordeler

I tilfeller der det er store samordningsfordeler før 2015 kan effektene bli store, se figur 6. I disse tilfellene har da samlet pensjon også ligget langt over pensjonsnivået på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, som pensjonsordningene garanterer. Samordningsfordelen vil for øvrig gjenoppstå ved fylte 67 år.

Figur 6. Uføre- og alderspensjon etter alder for en ufør med offentlig tjenstepensjon og særaldersgrense på 65 år. Konvertert fra gamle ordninger store samordningsfordeler. Fra 2015.

Personer som var uføre før 2015 og som allerede var passert særaldersgrensen fikk videreført alderspensjonen fra tjenstepensjonsordningen sammen med en konvertert uføretrygd.

4. Omfang

Departementet har hentet inn tall fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) for å avdekke omfanget av pensjonister med alderspensjon før 67 år og konvertert uføretrygd, og for å få kartlagt hvor store tap det er snakk om. Det vil også være tilfeller i de selvstendige kommunale pensjonskassene, men i et langt mer beskjedent omfang enn for KLP, som blant annet omfatter de fleste sykepleierne.

I KLP er det over 130 uføre i måneden som passer en aldersgrense lavere enn 67 år, og det vil på helårsbasis være rundt 1600. I SPK er det rundt 20 uføre i måneden og 270 på helårsbasis. Det er i all hovedsak uføre med en aldersgrense på 65 år, om lag 8 prosent har en lavere aldersgrense enn 65 år. Totalt sett var det 13 900 uføre i KLP som ble konvertert over til ny uførepensjon og som har særaldersgrense, mens det var 2400 i SPK. 5 prosent av disse hadde en aldersgrense som var lavere enn 65 år. 78 prosent var 54 år eller eldre.

Tabell 1 viser nedgang i månedlig tjenstepensjon (før skatt) for dem som til nå i år har gått fra uførepensjon til alderspensjon i KLP og SPK, som mottas samtidig med en konvertert uføretrygd fra folketrygden.

Tabell 1: Endring i månedlig tjenstepensjon	Antall tilfeller	Andel i prosent av total
Økt eller uendret pensjon	240	22
Under 250	25	2
250–499	44	4
500–999	27	2
1000–1999	68	6
2000–2999	137	12
3000–3999	211	19
4000–4999	178	16
5000 eller mer	169	15
Totalt	1099	100

Det er 22 prosent som ikke har opplevd en nedgang i tjenstepensjon ved overgang. Det har blant annet sammenheng med at det er noen som har gått fra en gradert uførepensjon til en 100 prosent alderspensjon. Rundt en firedel av tilfellene i KLP hadde en uføregard under 100 prosent ved inngangen av 2015. Over 60 prosent har gått ned 2000 kroner eller mer i måneden og 15 prosent har gått ned 5000 kroner eller mer.

Basert på tallene fra KLP og SPK kan det anslås at de nye reglene for samordning av alderspensjon mot uføretrygd, for uføre som er overført fra gammel ordning, vil innebære en årlig innsparing på 6 millioner kroner i 2015 og 12 millioner i 2016. Innsparingen vil deretter gradvis avta ettersom antallet yngre som er konvertert til nytt system avtar. I 2025 vil årlig innsparing ligge på om lag 2 millioner kroner.

Ved overgang til alderspensjon beregnes bruttopensjonen på nytt. Som nevnt er brutto alderspensjon i mange tilfeller lavere enn brutto uførepensjon, hovedsakelig fordi pensjonsgrunnlaget da er beregnet etter gjennomsnittlig deltidsprosent, mens det er deltidsprosent på uføretidspunktet som inngår i pensjonsgrunnlaget for uførepensjonen.

Nettopensjonen kan altså være redusert også av andre grunner enn som følge av reglene for samordning av alderspensjon med uføretrygd. Tallene i tabell 1 "overdriver" derfor effekten av uførereformen for personer som når særaldersgrensen. Det samme gjelder tallene for årlig innsparing.

5. Vurdering av alderspensjon før 67 år

Oversikten over berørte pensjonister viser at det er mange som får en betydelig nedgang i tjenestepensjonen når den konverterte uførepensjonen går over til alderspensjon ved særaldersgrensen (før 67 år). En kan tenke seg flere måter å avdempe eller fjerne effekten av de endrede samordningsreglene fra 1. januar 2015 for denne gruppen. Departementet har hatt dialog med SPK og KLP om mulige løsninger. En mulighet kunne ha vært at selv om man når aldersgrensen, skal uførepensjonen løpe fram til 67 år. Det gjøres dermed ingen ny beregning ved nådd aldersgrense, og begge ytelser løper uendret fram til fylte 67 år. En annen mulighet er at pensjonsberegning og samordning følger gjeldende (nye) regler, men at det innføres en garanti for at alderspensjonen fram til 67 år, ikke kan bli lavere enn uførepensjonen man hadde siste måned med uførepensjon. Begge disse løsningene vil være mer eller mindre sjablongmessige og vil gjennomgående ikke gi "riktig" resultat. Løsningene tar heller ikke høyde for at alderspensjon og uførepensjon beregnes noe forskjellig, og at alderspensjonen i mange tilfeller uansett vil være lavere enn den tidligere uførepensjonen.

Etter departementets vurdering vil en er nærliggende løsning være å samordne alderspensjon med folketrygdens uføreytelse etter de regler som gjaldt før 1. januar 2015, men der det benyttes de folketrygdopplysninger som lå til grunn for samordningen i desember 2014. Det vil si at samordningen gjennomføres basert på tjenestetid, pensjonsgrad, deltidspersent og fiktivt sluttpoengttall/beregnet sluttpoengttall som følger av vedtaket om alderspensjon innvilget etter 1. januar 2015, og med grunnpensjon, særtillegg, sluttpoengttall, pensjonsprosent, poengår og trygdetid som lå til grunn for folketrygdens uførepensjon desember 2014. Som folketrygdens uføregrad i samordningen, benyttes faktisk utbetalingsgrad av den konverterte uføretrygden. Samordningsfradraget og netto alderspensjon utgjør dermed samme beløp som om alderspensjonen var blitt innvilget fra desember 2014.

Uføre med alderspensjon før 67 år får med en slik løsning ikke samordnet bort skattekompensasjonen i folketrygdytelsen, og får videreført samordningsfordeler som fulgte av gammelt regelverk. De vil imidlertid få lavere netto alderspensjon dersom brutto alderspensjon, i forbindelse med omregningen fra uførepensjon, blir beregnet med en lavere deltidspersent eller lønn enn det som gjaldt i uførepensjonen, det vil si uavhengig av de nye reglene i forbindelse med uførereformen. Det er ikke uvanlig at brutto alderspensjon er lavere enn brutto uførepensjon og det var derfor ikke uvanlig at netto alderspensjon ble lavere enn netto uførepensjon ved nådd særaldersgrense, også før uførereformen.

Intensjonen med overgangsregler for uføre som i tillegg til folketrygdens uførepensjon hadde en bruttopensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning ved utgangen av 2014, var at netto tjenestepensjon ikke skulle påvirkes av at folketrygdytelsen ble konvertert over til nytt regelverk. For uførepensjon innebar det at uførepensjonen etter samordning i desember 2014 ble videreført som en nettopensjon med samme beløp fra og med 2015. For pensjonsarter som fortsatt er bruttopensjoner i 2015, innebar dette at samordningsfradraget ikke ble endret ved

overgangen til 2015. Bruttopensjoner som ble innvilget før 2015 løper som hovedregel med nøyaktig samme beløp som ved utgangen av 2014. Siden uføre som når særaldersgrensen etter 2014 får innvilget en ny bruttopensjon etter 2014, er de ikke lenger omfattet av disse overgangsreglene og alderspensjon etter samordning blir derfor påvirket av at folketrygdens uførepensjon er konvertert til ny uføretrygd. Dette kan sies å være i strid med de forutsetninger som lå til grunn for overgangsreglene.

Departementet mener at dette samlet sett taler for at ovennevnte løsning bør velges, ikke minst fordi den også vil gi riktigst resultat. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det gis en særskilt forskrift med hjemmel i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser (samordningsloven) § 30, som gir bestemmelser om at samordningsfradraget skal fastsettes etter aktuelle bestemmelser i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015.

Av de om lag 16 000 uføre med særaldersgrense som ble overført til nytt system 1. januar 2015, så var 78 prosent 54 år eller eldre. De yngste uføre i denne gruppen var 24 år, og har dermed 40 år igjen til aldersgrensen. Dersom løsningen som skissert over skal gjøres gjeldende for alle, vil det innebære at man i 40 år framover, vil måtte samordne med de regler som gjaldt fram til 2015 og med de folketrygdopplysningene som da lå til grunn. Man vil også måtte ta stilling til om personer i denne gruppen skal særbehandles ved alle eventuelle framtidige endringer i regelverket.

Selv med de nye reglene vil uføre med særaldersgrenser få mer enn 66 prosent samlet pensjon og uføre får mer enn arbeidsføre som står i stilling fram til aldersgrensen. Det er derfor først og fremst hensyn til forutsigbarhet at overgangsregler nå vurderes. Departementet mener at tjenstepensjonsordningene tidligere må varsle sine medlemmer med uførepensjon om konsekvensen av at de når aldersgrensen, enten det er ved 67 år eller som følge av særaldersgrenser. I motsetning til tidligere vil overgangen fra uførepensjon til alderspensjon ha vesentlige økonomiske konsekvenser for den enkelte, som følge av andre opptjeningsregler, samordningsregler, andre skatteregler og levealdersjustering av alderspensjonen. Dette vil gjelde alle grupper pensjonister, ikke bare de konverterte uføre. På lang sikt mener departementet derfor at hensyn til forutsigbarhet for den enkelte konverterte uføre må løses gjennom god informasjon på et tidlig tidspunkt.

På denne bakgrunn mener departementets at forskriften bør gis som en overgangsregel og departementet foreslår at den får virkning for uføre som 1. januar 2015 hadde 10 år eller mindre igjen til aldersgrensen.

6. Vurdering av alderspensjon før 67 år i kombinasjon med enke- og enkemannspensjon

Enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordninger (heretter kalt ektefellepensjon) kan i enkelte tilfeller fortsatt ytes som en bruttopensjon, enten inntektsprøvd eller ikke-inntektsprøvd. I tilfeller der slike pensjoner var innvilget før 2015 og samordnet med folketrygdens uførepensjon, er det innført overgangsregler som er ment å hindre at uførereformen påvirker ytelsen etter samordning for løpende tilfeller, jf. forskrift 3. juli 2014 nr. 948 om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenstepensjonsordning

og personskadetrygd når ny uføretrygd i folketrygden trer i kraft 1. januar 2015. Overgangsreglene fungerer hovedsakelig etter hensikten.

I enkelte tilfeller, der folketrygdens uføreytelse er konvertert til nytt regelverk, og der det var innvilget en brutto ektefellepensjon sammen med en brutto uførepensjon ved utgangen av 2014, og uførepensjonen etter 1. januar 2015 blir avløst av en alderspensjon ved nådd særaldersgrense, sikrer imidlertid ikke gjeldende overgangsregler mot utilsiktede virkninger av uførefor reformen.

Før 2015 var samordningsfradraget i den ene ytelsen avledet størrelse av samordningsfradraget i den andre ytelsen. Når en person hadde både en egen ytelse fra tjenstepensjonsordningen i form av alders- eller uførepensjon samtidig med ektefellepensjon var det med andre ord en innbyrdes sammenheng mellom samordningsfradragene. I tilfeller der en ytelse er omfattet av overgangsreglene, mens en annen ytelse er omfattet av reglene som ble innført fra 1. januar 2015, vil det imidlertid ikke være en slik innbyrdes sammenheng mellom samordningsfradragene. Dette kan, i enkelte tilfeller, føre til urimelige resultater. Med gjeldende regler vil for eksempel tilfeller der personer som ved utgangen av 2014 mottok brutto ektefellepensjon og brutto uførepensjon, samordnet med folketrygdens uførepensjon, og der uførepensjonen avløses av en alderspensjon ved nådd særaldersgrensen, kunne gi et urimelig høyt samlet samordningsfradrag.

Departementet foreslår nå bestemmelser i forskrift som sier at i slike tilfeller skal samordningsfradraget i alderspensjonen beregnes etter de regler som gjaldt 31. desember 2014. Dette vil redusere muligheten for urimelige utslag av overgangsreglene for samordning av brutto ektefellepensjon. Likevel kan som nevnt selve bruttopensjonen endres vesentlig når en alderspensjon avløser en uførepensjon.

Etter departementets oppfatning vil det være riktig å justere overgangsreglene for ektefellepensjon slik at de blir tilpasset den overgangsregelen som er foreslått for alderspensjon. I tilfeller der det løper en uførepensjon, konvertert til ny netto uførepensjon, og en konvertert uføretrygd, og uførepensjonen senere avløses av en brutto alderspensjon skal altså samordningsfradraget i alderspensjonen fastsettes etter reglene som gjaldt i 2014, med den folketrygdopptjeningen som lå til grunn for ytelsen i desember 2014. I tilfeller der det ved utgangen av 2014 også var innvilget en brutto ektefellepensjon, bør samordningsfradraget i ektefellepensjonen fastsettes på nytt etter samme prinsipper, slik at fradragene blir tilpasset den alderspensjonen som blir innvilget. Dersom ektefellepensjonen er behovsprøvd, bør det også fastsettes ny redusert enke- og enkemannspensjon etter blant annet lov om Statens pensjonskasse § 35 (60 %-regelen).

7. Nærmere om forslaget til forskrift

I forskriftsutkastet § 1 angis det hvem forskriften er ment å omfatte, herunder at den er begrenset til uføre som når aldersgrensen før år 2025. § 2 første ledd er hovedregelen, som bestemmer at samordningsfradraget i alderspensjonen skal fastsettes etter reglene i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015. I § 2 andre ledd angis det nærmere hvilke faktorer som skal legges til grunn for samordningen. Det følger av utkastet til § 2 tredje ledd at

samordningsfradraget skal reguleres i samsvar med folketrygdens grunnbeløp, det vil på samme måte som uføretrygden, som alderspensjonen samordnes med.

Utkastet til § 3 gjelder brutto enke- og enkemannspensjon som ytes i tillegg til alderspensjon som nevnt i § 2. Det følger av første ledd hvem paragrafen gjelder for. I § 3 andre ledd slås det fast at det skal fastsettes ny, redusert enke- og enkemannspensjon etter bestemmelsene i blant annet lov om Statens pensjonskasse § 35, dersom enke- og enkemannspensjonen er behovsprøvd. Alderspensjonen skal da inngå i denne beregningen. I tredje ledd gis det bestemmelser om at samordningsfradraget i enke- og enkemannspensjonen skal fastsettes etter reglene i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015, og i fjerde ledd angis det nærmere hva som skal legges til grunn for samordningen. Endelig slås det fast i paragrafens femte ledd at samordningsfradraget skal reguleres i samsvar med folketrygdens grunnbeløp.

Det er en vesentlig forutsetning for forslaget til særlige regler for denne gruppen at virkningstidspunktet settes til 1. januar 2015, jf. avsnitt 8 og utkastet § 4.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser og virkningstidspunkt

Departementet legger til grunn at forslaget til ny forskrift ikke vil påvirke de samlede økonomiske og administrative konsekvensene av ny uførepensjonsordning i offentlig sektor. Riktignok innebærer forslaget at den innsparingen som hittil i år har kommet tjenstepensjonsleverandørene til gode bortfaller, men dette er en innsparing som kan sies å være utilsiktet. Det påløper ikke nye, uventede kostnader for tjenstepensjonsleverandørene som følge av forslaget.

Departementet foreslår at forskriften gis virkning fra 1. januar 2015. Dersom forskriften gir høyere utbetalinger av tjenstepensjon enn gjeldende regler, skal det derfor foretas en etterbetaling for måneder etter nådd aldersgrense og fram til månedlige utbetalinger gjennomføres etter forskriften.

9. Utkast til forskrift

Forskrift om samordning av alderspensjon før 67 år og enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden – overgangsregler

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet XX. november 2015 med hjemmel i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 30.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning som gis før fylte 67 år med uføretrygd fra folketrygden. Forskriften omfatter tilfeller der:

- a) alderspensjonen ved aldersgrensen avløser en uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning,
- b) uførepensjonen var innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015, og
- c) uførepensjonen per 31. desember 2014 var samordnet med uførepensjon fra folketrygden.

Forskriften gjelder også samordning av enke- og enkemannspensjon som omfattes av samordningsloven § 3 første ledd første og tredje punktum når slik pensjon ytes i tillegg til ytelsene som nevnt i første ledd.

Forskriften gjelder for personer som når aldersgrensen for stillingen før år 2025.

§ 2. Fastsetting av samordningsfradrag i alderspensjonen

Samordningsfradraget i alderspensjon som nevnt i § 1 fastsettes etter reglene i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015.

Til grunn for samordningen skal legges

- a) pensjonsgrunnlag, tjenestetid, pensjonsgrad og deltidsprosent som alderspensjonen er beregnet etter og
- b) uførepensjonen fra folketrygden slik den var beregnet per 31. desember 2014.

Samordningsfradraget reguleres i samsvar med folketrygdens grunnbeløp.

§ 3. Fastsetting av samordningsfradrag i enke- og enkemannspensjonen

Paragrafen gjelder når det ytes enke- og enkemannspensjon som nevnt i § 1 andre ledd og alderspensjon før fylte 67 år når samordningsfradraget i alderspensjonen er fastsatt etter § 2.

Dersom enke- og enkemannspensjonen reguleres etter lov om Statens pensjonskasse § 35 og tilsvarende regler for andre offentlige tjenstepensjonsordninger, skal det fastsettes ny redusert enke- og enkemannspensjon.

Samordningsfradraget i enke- og enkemannspensjonen som nevnt i første og andre ledd fastsettes etter reglene i samordningsloven slik de lød før 1. januar 2015.

Til grunn for samordningen skal legges

- a) uførepensjonen fra folketrygden slik den var beregnet per 31. desember 2014 og
- b) samordningsfradraget i alderspensjonen etter § 2.

Samordningsfradraget reguleres i samsvar med folketrygdens grunnbeløp.

§ 4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2015.